

PATVIRTINTA
Lietuvos verslo kolegijos
Direktorius
prof. dr. Angelės Lileikienės
2018 m. rugpjūčio 07 d.
įsakymu Nr. 1.6-159 (1.5)

**LIETUVOS VERSLO KOLEGIJOS
PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO
PREVENCIJOS TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos verslo kolegijoje (toliau vadinama Kolegija) vadovaujamosi nuostata, kad kiekvienas Kolegijos akademinės bendruomenės narys (toliau vadinama nariu) gerbia kito nario orumą, mandagiai ir pagarbiai bendrauja su kitais nariais, savo elgesiu užtikrina darbo aplinką, kurioje kitas narys nepatirtų priešiško, neetiško, žeminančio, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų.

2. Visi nariai privalo būti supažindinti ir laikytis šių Priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos taisyklių (toliau vadinama Taisyklės), kurios yra skelbiamos Kolegijos interneto svetainėje. Nariai privalo aktyviai dalyvauti draugiškos, žmogaus orumą gerbiančios, lygias galimybes ir nediskriminavimą užtikrinančios darbo aplinkos kūrimo.

3. Kolegijoje draudžiama priekabauti, seksualiai priekabauti ar persekioti narius.

4. Kolegijos priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos politika remiasi teisės aktų reikalavimais ir šiomis Taisyklėmis.

**II SKYRIUS
TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SĄVOKOS**

5. Atsakingas asmuo — Kolegijos Direktorius paskirtas Kolegijos darbuotojas, kuriam pavedama funkcija koordinuoti ir organizuoti Taisyklių įgyvendinimo priežiūrą.

6. Darbuotojai — Kolegijoje pagal darbo sutartis dirbantys asmenys.

7. Nukentėjusysis — narys, prie kurio priekabiavo, seksualiai priekabiavo ar kurį persekiojo.

8. Kolegijos akademinės bendruomenės nariai — Kolegijos darbuotojai, dėstytojai, studentai ir klausytojai.

9. Persekiojimas — nario traktavimas mažiau palankiai, lyginant su kitais darbuotojais, dėlto, kad:

9.1. narys pateikė, ketino pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo;

9.2. liudijo, teikė paaiškinimus apie priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo atvejį;

9.3. padėjo pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo;

9.4. dalyvavo pranešimo ar skundo dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo pateikimo ir jo tyrimo procese.

10. Pranešimas — žodinis arba rašytinis informacijos pateikimas apie priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą ar persekiojimą.

11. Priekabiavimas — nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas nario orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

12. Seksualinis priekabiavimas — nepageidaujamas užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su nariu, kai tokį elgesį lemia tikslas ar jo poveikis pakenkti nario orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

13. Skundas — nukentėjusio nario rašytinis kreipimasis dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo.

14. Skundžiamasis — asmuo, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas, skundas dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo.

III SKYRIUS

TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

15. Vykdydamas Taisyklių įgyvendinimo koordinavimą ir organizavimą, atsakingas asmuo:

15.1. konsultuoja narius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos klausimais;

15.2. periodiškai vykdo Taisyklių laikymosi stebėseną;

15.3. esant poreikiui, atlieka narių apklausas dėl apsaugos nuo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo priemonių taikymo;

15.4. teikia rekomendacijas nariams apsaugos nuo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo klausimais;

15.5. vykdo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos procedūrą;

15.6. pagal poreikį, nariams organizuoja priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos mokymus.

IV SKYRIUS

PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO FORMOS

16. Priekabavimas, seksualinis priekabavimas ar persekiojimas gali pasireikšti šiomis formomis:

16.1. nepageidaujamas fizinis kontaktas;

16.2. žodinis ar rašytinis žeminimas (narį ar narių grupę įžeidžiantys juokai ir pokštai, nuolatinės pastabos, neapykantos kalba, apkalbos, gandų skleidimas, šmeižtas ir pan.);

16.3. įžeidžiančių paveikslėlių, užrašų ar kitos medžiagos demonstravimas, įžeidūs gestai;

16.4. sąmoningas izoliavimas ar nebendradarbiavimas darbe, atskyrimas nuo socialinių veiklų;

16.5. įkyrus siekis bendrauti, nario sekimas ar informacijos apie jį rinkimas, kai tai nesusiję su atliekamomis darbinėmis funkcijomis;

16.6. grasinimas ar kitoks bauginantis elgesys, kuriuo siekiama riboti nario apsisprendimo laisvę;

16.7. poveikis nariui, siekiant tam tikro su darbo funkcijų atlikimu nesusijusio elgesio, paslaugų ar seksualinių paslaugų;

16.8. nepagrįstas darbo sąlygų pabloginimas, lyginant su kitais nariais;

16.9. priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo formų sąrašas nėra baigtinis.

17. Priekabavimas, seksualinis priekabavimas ar persekiojimas gali pasireikšti ir kitokiais būdais, kurie nėra akivaizdūs, tačiau kuria bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

V SKYRIUS

REKOMENDUOJAMAS NARIŲ ELGESYS, SIEKiant IŠVENGTI PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO

18. Nariams Kolegijoje rekomenduojama laikytis šių principinių nuostatų:

18.1. Analizuoti savo elgesį ir vertinti, ar jis atitinka Taisyklių nuostatas.

18.2. Būti sąmoningu, žinoti ar numanyti, koks potencialus elgesys gali būti laikomas priekabiavimu, seksualiniu priekabiavimu ar persekiojimu.

18.3. Būti atidžiu ir jautriu kitiems nariams, gerbti jų privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, jų fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suvokti, ar jo žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas elgesys gali sukelti nemalonus, nepageidaujamas, orumą žeidžiančias pasekmes, gali trikdyti kitą narį darbo aplinkoje, dėl ko jis gali nesugebėti tinkamai vykdyti savo funkcijas, pavyzdžiui:

18.3.1. familiarus pasisveikinimo darbo aplinkoje būdas,

18.3.2. komplimentai, nesusiję su darbuotojo dalykinėmis savybėmis bei vykdomomis funkcijomis,

18.3.3. komentarai apie fizinę išvaizdą ar aprangą, žmogaus identiteto požymius,

18.3.4. neetiški komentarai apie nario pažiūras, silpnybes ar stiprybes, jo privatų gyvenimą,

18.3.5. neetiški kreipiniai (pavyzdžiui, vardų trumpiniai, pravardės, mažybiniai kreipiniai),

18.3.6. seksualinio pobūdžio, įžeidžiantys ar nepagarbūs juokeliai ar pokštai,

18.3.7. fiziniai prisilietimai prie darbuotojo, fizinio ar psichologinio diskomforto sukėlimas, nesilaikant pagarbaus fizinio atstumo,

18.3.8. įkyrus dėmesio rodymas, fizinės išvaizdos apžiūrinėjimas,

18.3.9. kalbėjimo tonas, reiškiami garsai ir judesiai, kurie gali žėisti, žeminti žmogų ar kelti seksualinio pobūdžio asociacijas,

18.3.10. žeminančių garbę ir orumą vizualinių priemonių naudojimas (plakatai, nuotraukos, piešiniai, daiktai ir kt.),

18.3.11. įžeidžiančio pobūdžio, žeminančių garbę ir orumą, nesusijusių su darbo funkcijomis pranešimų, žinučių siuntimas,

18.3.12. nedalykinio stiliaus apranga.

18.4. Siekiant išvengti nariui nemalonaus, nepriimtino elgesio bei šio elgesio neigiamų pasekmių, esant abejonėms, kad tam tikras elgesys gali būti nepageidaujamas arba gali priversti narį

jaustis nepatogiai, žeminti jo orumą, rekomenduotina iš anksto pasiteirauti, aptarti su nariu ar kitais nariais, ar tam tikras elgesys, bendravimo forma yra priimtini.

18.5. Nebūti pasyviu Taisyklių nuostatas pažeidžiančio elgesio stebėtoju, bet imtis aktyvių veiksmų tokiam elgesiui sustabdyti. Jeigu toks elgesys vyksta, netoleruoti jo, nelaikyti to pokštu ar nevykusiu pajuokavimu, neskatinti tokio elgesio pritariančia šypsena, juoku ar kitais tokį elgesį palaikančiais veiksmais.

18.6. Patyrus elgesį, turintį priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymius, patartina ramiai, mandagiu tonu pasakyti ar kitaip pranešti taip besielgiančiam asmeniui, kad šis elgesys yra nepriimtinas ir turi būti nutrauktas. Rekomenduotina paaiškinti kokie gestai, žodžiai, komentarai, fizinis elgesys ar kiti veiksmai yra nemalonūs, sukuria žeminančią, įžeidžiančią darbinę aplinką.

18.7. Patartina visus įvykusius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo veiksmus (elgesį) fiksuoti, užsirašyti laiką, liudytojus ir kitas reikšmingas aplinkybes.

18.8. Jeigu priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas vyko kito nario atžvilgiu, rekomenduotina padrąsinti jį prabilti apie tai, skatinti kreiptis į šiuos veiksmus atlikusį asmenį ir nedelsiant jam pranešti, kad toks elgesys yra nepageidaujamas.

VI SKYRIUS

PRANEŠIMO AR SKUNDO TYRIMO PRINCIPAI

19. Pranešimo ar skundo tyrimas grindžiamas šiais principais:

19.1. nekaltumo — skundžiamasis laikomas nekaltu iki bus priimtas sprendimas dėl Taisyklių pažeidimo;

19.2. operatyvumo — tyrimas atliekamas per įmanomai trumpiausią terminą;

19.3. betarpiškumo — nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudytojui (-jams) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimus, savo veiksmų vertinimo ir aiškinimo versiją;

19.4. pagalbos nukentėjusiajam — gavus skundą dėl Taisyklių pažeidimo, sudaromos saugios darbo sąlygos;

19.5. aktyvių prevencijos priemonių taikymo — nustatčius pažeidimą, taikomos atitinkamos prevencinės priemonės, užtikrinant darbuotojams saugias ir jų orumą nežeidžiančias darbo sąlygas;

19.6. objektyvumo ir nešališkumo — tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo.

VII SKYRIUS

PRANEŠIMO AR SKUNDO PATEIKIMO TVARKA. TERMINAI

20. Narys, pagrįstai manantis, kad prie jo ar kito nario yra priekabiuojama, seksualiai priekabiuojama ar jis yra persekiojamas, turi teisę pateikti pranešimą ar skundą atsakingam asmeniui, kuris gautą informaciją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikia Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, arba tiesiogiai Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai.

21. Pranešimą ar skundą rekomenduojama pateikti per įmanomą trumpiausią laiką nuo skundžiamų veiksmų padarymo arba paaiškėjimo dienos.

VIII SKYRIUS

PREVENCIJOS PROCEDŪRA

22. Prevencijos procedūra taikoma tuomet, jeigu nukentėjęs narys pageidauja tik sudrausminti skundžiamąjį ir užkirsti kelią tokiems veiksams ateityje, tačiau nepageidauja, kad būtų pradėtas tyrimas arba nėra pakankamo pagrindo tyrimui pradėti.

23. Prevencijos procedūros tikslas — net ir nesant akivaizdžių priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymių, užtikrinti saugią ir pagarbią darbo aplinką Kolegijoje.

24. Atsakingam asmeniui, priėmus sprendimą pradėti prevencijos procedūrą, atsakingas asmuo pakartotinai supažindina skundžiamąjį asmenį su Taisyklėmis, atkreipdamas dėmesį į tuos punktus, dėl kurių nesilaikymo pradėta prevencijos procedūra.

25. Prevencijos procedūra vykdoma pokalbio forma, kurio metu atsakingas asmuo atskirai bendrauja su nukentėjusiu nariu bei skundžiamuoju, kurio metu siekiama taikiai išspręsti kilusius nesutarimus.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Su Taisyklėmis pasirašytinai supažindinami visi Kolegijos nariai. Priimant į darbą naują darbuotoją, darbuotojas, atsakingas už personalo valdymą, pasirašytinai supažindina jį su šiomis Taisyklėmis.

27. Su Taisyklėmis susipažinę ir parašę tai patvirtinę nariai isipareigoja šių Taisyklių laikytis.